

VILÁGOS SÁG

II. EVFOLYAM

MINDENT A GYŐZELEMÉRT!

82. SZÁM

A 48-as zászlók

Ma emlékezik meg a magyar nép az 1849-es debreceni országgyűlés Függetlenségi Nyilatkozatáról. Kossuth indítványára Magyarország ezen a napon mondotta ki önállóságát a Bécs urait megfosztotta a magyar tróntól. Szabadságharcunk e nagy emléknapján Illés Béla szovjetornagy tőlől közlünk sikket azokról a 48-as zászlókról, amelyek a magyar függetlenség leverésekor jutottak ki Oroszországba, s amelyeket Sztalin 1941-ben a magyar népek visszaküldött.

A leningrádi Ermitage-muzeumban van (vagy legalább is a háború és Leningrád ostroma előtt volt) egy úgynevezett „Magyar szoba”. Ebben a szobában nem magyar művészek képeit és szobrait látta a látogató, hanem orosz tisztek festette képeket, orosz tiszteket, akik 1849-ben Magyarországon jártak és képeket festettek magyarországi benyomásaikról. A képek egytől-egyig a legnagyobb rokonszenvvel ábrázolták a 48-49-es magyar szabadságharc hőseit. Egy hatalmas vászon (névtelen mester műve) a világsí fejezetét ábrázolja. Megrázóbb képet nehéz elképzelni. A kép balsarkában egy öreg magyar huszár látható. Az arc olyan határianalán fájdalmat fejez ki, hogy a néző megérti, átérzi a magyar nemzet minden fájdalmát. Nemcsak a magyar néző.

Az Ermitage igazgatósága rendszeresen gyűjtötte látogatóinak kritikai megjegyzéseit. Az irások véleményeket tárgyak szerint csoportosította. A „Magyar szoba”-ról sok száz vélemény gyűlt össze. Angol, francia, amerikai, olasz, holland és még sok más nép Oroszországot járó fiainak véleménye. A sok száz vélemény között egyetlenegy sem akadt, amelyik hallgatással menne el a fölött a tény fölött, hogy a Magyarországot járt orosz tisztek valamennyien együttérzettek a magyar szabadságharcosokkal. Az Ermitage magyar látogatói közül egyetlenegy sem adott véleményt a „Magyar szoba”-ról. Azaz mégis. A vélemények között ott található az egyik muzeológus következő feljegyzése: „Felkértem gróf Zichy Mihály festőművészt, hogy mondjon véleményt a magyar szobánkról. A gróf rövid gondolkodás után így válaszolt: »Kellemtelen lenne«. Hogy kinek lenne kellemtelen és miért a gróf véleménymondása, azt hiába kérdeztem. Zichy adós maradt a válasszal.”

Az Ermitage magyar szobájának bejáratát 48-as zászlók díszítették. Azok a zászlók, amelyeket a magyar forradalmi hadsereg Világosnál tett le Paskievics lábai elé. Az oroszok megbecsülték e zászlókat. Odatették a magyar nép hazaszóratetét és harci erényeit magasztaló magyar tárgyú képek közé.

De nemcsak az Ermitage-ban őrzik a 48-as magyar zászlókat. A leningrádi Hadtörténeli Muzeuumnak fenn a falon néhány magyar zászló, többek között egy hatalmas — piros-fehér-zöld szalaggal szegélyezett — fehér zászló, amelyre arany betűkkel ez volt ráhímezve: „Bem-hadsereg”. A zászló alatt Petőfi fényképe volt látható. A fénykép keretén a következő orosznyelvű fel-

írás: „Talán e zászló alatt esett el a magyar nép legnagyobb költője: Petőfi Sándor.”

1914-ben néhány magyar függetlenségi politikus Szentpétervárra küldte a cár felé a 48-as magyar zászlókat. Ennek a Pétervárra felé néző mozgalmak egy helyes és egy téves elgondolás volt az alapja. Helyesen állapították meg a Pétervárra készülő függetlenségi politikusok, hogy a magyarságnak életérdeke felvenni a baráti kapcsolatot a szláv népekkel és mindenképp a legnagyobb szláv néppel, az oroszokkal, de hatalmas tévedés volt a cár felé keresni a kapcsolatot — az orosz nép helyett az orosz nép elnyomójával. Ezért nem vezethető ez a mozzalom a kívánt eredményhez. Ady Endre az „Új Magyar Szemle” 3-ik (elkobzott) számában mégis lelkesen üdvözölte azt a kísér-

letet, amelyik a szláv népek sorában keresi a magyarság barátait.

Azóta már réges-régen eltűnt a cár. Az orosz nép maga vette kezébe sorsának intézését. A magyar függetlenségi politikusok (akiknek éreznük, tudniuk kellett, hogy Hitler Németországa halálos veszedelmet jelent a magyarságra) talán álmództak egy leningrádi vagy moszkvai utról, de megvalósításra még gondolni sem mertek. Pedig a Szovjetunió félreérthetetlenül kifejezésre hozta, hogy barátja a magyar nemzeti függetlenségi törekvéseknek. Mikor 4 esztendő előtt visszaadta a magyar népek azokat a zászlókat, amelyeket a cári tábornokok vittek Szentpétervárra, a zászlók világosan beszéltek. És nemcsak a multról beszéltek, hanem a magyarságot fenyegető veszedelemtől is — a német veszedelemtől, és megmondották azt is, hogy hol kell keresnie Magyarországnak, hol található Magyarország biztos segítségét a rettenetes veszedelem ellen!

A hazaérkező 48-as zászlók világosan és hangosan beszéltek. De a

süket fül a hangos szót sem hallja és a megbabonázott, vagy megvásárolt fejek a legvilágosabb gondolatot sem értik meg. A 48-as zászlók szava megmenthette volna Magyarországot, ha a magyar nép meghallja, megérti, megszívleli és követi a zászlók szavát.

Az Ermitage magyar szobájának egy részét alkalmasint elpusztították a Leningrádot lövő német nehéztáncgolyói. Bizonyára ugyanez a sors érte az öt év előtt visszadott magyar zászlók egy részét. Budapest ostromakor ezek is áldozatán estek a német martalócoknak. De azt az érzést, amit az Ermitage magyar szobája kifejezésre juttatott, Hitler pribékjei épp oly kevéssé tudják elpusztítani, mint ahogy nem tudnak változtatni azon a tényen, hogy a magyarság függetlensége és jövője csak az esetben van biztosítva, ha a magyar nép baráti kapcsolatokat teremt szláv szomszédaival és mindenekelőtt a nagy orosz néppel.

Illés Béla

ELDÖLT A BÉCSI CSATA

Már csak elszórt ellenállási fészkek védekeznek az osztrák fővárosban

MOSZKVA, április 10. (Rádió.) A Moszkvából érkezett jelentésekből állapítható meg, hogy a Bécsért vívott csata befejezéséhez közeledik. Tolbukin tábornagy csapatai keresztül-kasul szabdalták a hitleristák védelmi rendszerét s egész városnegyedeket szabadítottak fel. Birtokukban van a városháza, az operaház, a rendőrfőkapitányság. Tolbukin csapatai a fővárostól északnyugatra átkeltek a Dunán és Florisdorf térségében egyesültek Malinovszki tábornagy csapataival, elfoglalva az asperni repülőteret.

Tolbukin csapatai Bécsből délre elfoglalták Bernsdorfet és átkelve a Felső-Rában, Feldbachot. Malinovszki tábornagy csapatai Pezsonytól északra támadásaik során felszabadították Trencsént és számos más helységeit.

A III. fehérorosz arcvonal csapatainak, akik megadásra kényszerítették Königsberg védőrségét, Keletporoszország fővárosában újabb ötvenezer német foglya van. Ezzel Königsberg térségében április 6-10 között összesen 92 ezer német katona adta meg magát a Vörös Hadseregnek. A halottak száma 42 ezer. A szákmány óriási.

Hannoveri elfoglalták az amerikaiak

Olaszországban is offenzívára indultak a britiek

LONDON, április 10. (Rádió.) A szövetséges főparancsnokság jelenti, hogy a 9. amerikai hadsereg csapatai elfoglalták Hannoveri s elvágták a Hamburg felé vezető utat. A gyalogság 48 csapatai már csak 100 kilométerre vannak Németország legnagyobb kikötőjéről. Páncélos kötelékek Bréma határában harcognak.

A Brit csapatok már csak 40 kilométerre vannak Emdentől s Hollandiában

Greeningentől délre páncélos kötelékek egyesültek az éjtörnyös csapatokkal, melyeket néhány nappal ezelőtt tettek földre a német vonalak mögött.

Az első amerikai hadsereg kötelékei Essen térségében elérték a Ruhr folyót. A ruhr német terepszakot különben egynegyedével szűkítették. Patton tábornok 3. amerikai hadserege elfoglalta Rodbachot s élkötélékei már csak 80 kilométerre vannak a csehszlovák ha-

tártól. Erfurtot körülfogták. Amerikai kötelékek állanak Braunschweig alatt is. Francia csapatok pedig 15 kilométerre közelítették meg Stuttgartot.

Olaszországban tegnap este a 8. brit hadsereg offenzívára indult. Kiadás légitámadás után a csapatok átkeltek a Senio folyóra és gyors ütemben nyomulnak előre. Az 5. hadsereg 27 kilométerre megközelítette Spoziát.

Lemondott a finn kormány

HELSINKI, április 10. (Rádió.) Pnaisikivi miniszterelnök tegnap benyújtotta Mannerheim elnöknek kormánya lemondását. Az államfő a lemondást elfogadta.

Jóltájékozott finn körökben megállapítják, hogy a kormánylemondás teljes

szon tárgyát az alkotmányos elvek. A legutóbb megejtett általános választásokon ugyanis a szélsőbaloldali pártok jelentős győzelmet arattak s ennek a kormány összetételében is meg kell nyilvánulnia.

Az angol Reuter ügynökség diplomá-

ciai tudósítója megállapítja, hogy a finn kormány tagjai, független politikai beállítottságuktól, csak olyan személyiségek lehetnek, akik képesek baráti jóviszonyt kiépíteni Finnország és nagy szomszédja, a Szovjetunió között.

Törökország baráti kapcsolatokat óhajt a Szovjetunióval

ANKARA, április 10. (Rádió.) A török kormány nyilatkozatot tett közzé a szovjet-török barátsági szerződés szovjet részéről történt felmondásáról. A nyilatkozat megállapítja, hogy Törökország mindenkor nagy jelentőséggel tulajdonított a Szovjetunióval való barátságának. Molotov külügyi népbiztosnak emlékeztető nyilatkozatára való hivatkozással megállapítja, hogy Török-

ország kész a jelenlegi erőviszonyoknak megfelelő komoly kiegyezést jelentő javaslatot lelkiismeretesen jóakarattal tanulmányozni.

baráti kapcsolatokat Angliával és az Egyesült Államokkal is.

Csehszlovákia a szomszédaival jó viszonyban akar élni

MOSZKVA, április 10. (Rádió.) Firlinger csehszlovák külügyminiszter Küssin nyilatkozott kormány külpolitikai célkitűzéseiről. Leszögezte, hogy Csehszlovákia szoros kapcsolatokat kíván létesíteni az új demokratikus Lengyelországgal, a csehszlovák-lengyel-szovjet egyezmény. De baráti viszonyban kíván élni Jugoszláviával, Bulgáriával, Magyarországgal, Romániával

és Ausztriával is. A szláv orientáció azonban nem fogja megakadályozni Csehszlovákiát abban, hogy fenntartsa

Válságban a német archista görög kormány

LONDON, április 10. (Rádió.) A Pliaszirasz lemondása után megalakult Vulgárisz kormánynak igen nagy növekedési támadtak. A demokratia párti képviselők ugyanis meglagadták a kormány támogatását a Kommunista

Párt főtitkára és támadást intézett a Vulgárisz kormány ellen, amelyet a monarchista csoportok támogatnak. A jobboldallal szembeni reakcióval szembe fordult többi párt sem hajlandó Vulgáriszt támogatni.

HIREK

Adakozás a székely hazatérők javára

A Magyar Népi Szövetség vezetése alatt működő Hazatérők Otthona javára a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkbe: Mestervizsgáztató Bizottságtól 1000, Lusztig-Gulyás-Végh cégtől 100, Oitovay Józseftől 50, Soós Sándortól 100, Kolombán Józseftől 50, Szöllösy Jánostól 30 pengő. Eddigi gyűjtésünk összesen 6419 pengő 70 fillér és 3000 lej.

Előadás a szovjet alkotmányról. Az ARLUS kolozsvári előadássorozatában ma, szerdán délután 5 órai kezdettel Demeter János dr. alpolgármester a Szovjetunió demokratikus alkotmányáról tart előadást a Diákház zentermében. A belépés díjtalan.

A Vörös Kereszt tanfolyama. A kolozsvári Vörös Kereszt házbetegápolói tanfolyamot rendez. Az érdeklődők és az összes beosztott vöröskeresztesek jelenjenek meg szerdán délután 4 órára a Horea-ut 51 alatt.

Meghívó. A Postásnyugdíjasok Hitelgyűlése Rt. Kolozsvár, Mátyás király-utca 4, április 15-én délelőtt 11 órakor tartandó évi rendes közgyűlésére a részvényes tagokat meghívjuk. Határozatképtelenség esetén a közgyűlést április hó 22-én, vasárnap ugyanazon a helyen és időben tartjuk meg, amely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1944. évi mérleg letárgyalása. 3. Felügyelőbizottsági tagok választása. 4. Indítványok. Az elnökség.

A Háztartási és Háztartási Alkalmazottak Szakszervezete felhívja beiratkozott tagjait, hogy a tagkönyvek átvételért jöjjenek fel. Hivatalos órát tartunk minden nap 9—12 óráig szakszervezeti irodánkban (Deák Ferenc-utca 9, II. emelet).

A Kolozsvári Demokrata Zsidó Népkegyesség április 15-én megtartandó közgyűlésének előkészítő bizottsága ezúton hozza tudomására az érdekelteknek, hogy a választási jog csak a Népkegyesség fényképes tagsági igazolványának és a választási igazolvány együttes felmutatása után gyakorolható. 6050

A vasúti és köznyugdíjasok temetkezési egyesülete, nyugdíjasok és tisztviselők hitelszövetkezete április 8-án elhalasztott közgyűlést április 17-én, kedden délelőtt 10 órakor tartja meg a Szentegyház-utca 9 alatt, tekintet nélkül a megjelentek számára.

A cipész-szakosztály választmánya és az árszabálybizottság április 12-én délután 4 órakor ülést tart. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

Minden épületanyag-kereskedő csütörtökön délután 3 órára saját érdekében jelenjen meg az Iparkamara helyiségében az elkövető Kereskedők Egyesületében. Az elnökség. 6010

Meghívó. A CFR-szakszervezet fűtőházi csoportja az elhurcolt vasutasok családtagjainak felszegélyezésére szombaton, április 14-én este 7 órai kezdettel a szakszervezet helyiségében (Horea-ut 5) műsoros, reggelig tartó táncmulatságot rendez, melyre mindenkit szeretettel vár.

A víz- és villanyszerezők szakosztálya április 13-án, pénteken délután 3 órakor taggyűlést tart az Ipartestület helyiségében napyon fontos ügyek letárgyalására. A tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség. 6027

Zsidó szülők ügyelmébe! Az orthodox izraelita hitközség felhívja azokat a szülőket, akik a vasárnap tartott szülői értekezleten nem vettek részt, hogy április 8 és 13 között, bármelyik napon délután 3—4 óra között jelenjenek meg az Eötvös-utca 12 alatt.

A kolozsvári hiszparosok temetkezési egyesülete április 15-én, vasárnap 9 órai kezdettel a Magyar-utca 11 alatt rendes évi közgyűlést tart, melyre a tagokat ezúton meghívjuk. A közgyűlést minden körülmények között megtartjuk. Székely József, elnök.

Rövid hathónapi szabadságvesztésre és esekély 20.000 pengő pénzbüntetésre ítélték Anecksteint

— s ugyanannyira egy zsák búzával feketező kisembert

KOLOZSVAR, április 10. A törvényszék uszoranác a Nagy József elnöklésével heiflon délelött folytatá ez Aneckstein-ügy tárgyalását.

A tanukihallgatáson elsőnek Poklosi Zolán kereskedő azt vallotta, hogy Aneckstein, a Belga-Román textilgyár uszorázó igazgatója, 19 ezer pengős árutélt számlázott le egy nemlétező budapesti cég nevére és ezt a télt adta el 50 ezer pengőért. Miskovszky József cégvezető lejár nélkül ajánlotta fel az árut, de Aneckstein közbelépésére csak háromszoros áron kaphatta meg.

Virág Aladárné bombakárosult üzlethelyiséget bérelt, de árúja nem volt. A gyárban Miskovszky Anecksteinhoz utasította, aki nemcsak, hogy 40 százalékkal számította drágábban az árut, hanem a kiskereskedőknek szokásos engedményt sem adta meg.

Aneckstein nem tud magyarul. A tanukihallgatás magyarul folyik. A bíró lefordítja románra. Aneckstein még mindig tagad.

Székely János kereskedő nevére is rendelés nélkül állított ki számlát Aneckstein. Az árut soha nem szállították le Székelynek.

Zehán Ilona, a gyár egyik tisztviselője elmondta, hogy Aneckstein mezwonta az árut a munkások szövetkezetétől. Nem tudtak élelmiszerek jutni. Később megígérte, hogy ad árut, ha beszüntetik az élelem irányuló „hajszt”.

Horváth László, a gyár ügyvezető igazgatója kijelenti, nem igaz, hogy a gyár tartozik Anecksteinnak. Az igazgató Horváthot eltiltotta a könyvelestől, hogy ne fedezhesse fel üzlemt. A számlákat azért storniozták, hogy ne kelljen adót fizetni. Az igazgató nem engedte, hogy a gyár nyersanyagot vegyen. Aneckstein beszüntette a kiskereskedőknek adott engedményeket. Egy Kalló nevű kereskedőnek adott engedményt, aztán felszólította, hogy fizesse vis za.

Halászy József gyaribizami elmondja a „fekete könyv” történetét. Láttá azt a könyvet, mielőtt Aneckstein elűntette volna. Miskovszky megmutatta neki, hogy tudomást szerezzenek az uszorázásról és intézkedjenek. Ő nem mert intézkedni, mert mindenkit fenyegetett az igazgató. Egyik társukat internáltatta is. Őt is ki akarta dobni a gyárból.

Sorosan Teréz bizalmi is megerősíti a vallomást. Miskovszky szószerint ezt mondta neki:

— Jöjjenek segítségemre, nem bírom el az Aneckstein aljasságát.

Enyhe ítélet...

Kedden délelött hirdette ki az ítéletet Nagy József tanácselnök. Aneckstein Gyulát hathónapi szabadságvesztésre, 20 ezer pengő pénzbüntetésre és két évi hivatal- és jogvesztésre ítélték. Miskovszky József cégvezető büntetését a 26 napos vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették és elrendelték szabadábrahelyezését.

Spitzer Victor dr. ügyész fellebbezett és tiltakozását jelentette be a vétség legenyhébb minősítése ellen.

— Ha az uszorázókat ilyen enyhén bíráljuk el, akkor mindenki uszorázni fog és teljes anyagi és gazdasági csődhöz érkezünk — hangoztatta.

Aneckstein védője, Abrudbányai

nézzék, mire kényszerít rá!

Aneckstein Sorosan Terézt is internálással fenyegette. Tamás Katlin gyári munkásnő Aneckstein a gyárból a lakására cselednek rendelte ki. Látlástól vakulésig dolgoztatta és kevesebb fizetést adott, mint amennyit a gyárban keresett volna.

Rátz István, a textil munkások szakszervezetének titkára elmondja, hogy őt is feljelentette Aneckstein a szovjet városparancsnokságon s azt hazudta róla, hogy szidta a szovjet hadsereget, holott azért dolgozott, fáradozott, hogy ez a hadsereg ma itt lehessen.

Két órákor félbeszakították a tárgyalást s délután folytatták. Délájban bekapcsolódott a védelembe Pászta Géza dr. is. A védő a tárgyalás elnapolását s újabb tanuk megidőzését kérte, Vescan Teofil volt főispán rendeletére hivatkozva, hogy a kereskedelem szabadnak volt nyilvánítva. Jordáky Lajos tanukihallgatását is kérte.

Ugyanakkor Miclea dr., Miskovszky védőügyvédje kérte a bíróságot, hogy amennyiben a tárgyalást elhalasztják, védencét helyezték szabadlábra. A gyár munkássága felelősséggel vállalja Aneckstein áldozatáért, a céggyőzért.

Rövid tanácskozás után a bíróság elutasította a kérelmet és szót adott az ügyésznek, aki hangoztatta, hogy a demokráciának egyik legnagyobb ellensége az uszorázó. A frontnak ez a hátmögölti ellensége egyike a legveszedelmesebbeknek. A vádlottak padján a multban szegény emberek ültek, ők kerültek börtönbe és azok, akik valamilyen formában a szabadságról harcoltak. Most itt áll egy gyáros, gazdag ember, mégis uszorázik és az utcára akarta juttatni a munkásokat spekulációi érdekében.

Pászta dr. védő pártjára kell Anecksteinnak és nehézményezi, hogy nem halasztották el a tárgyalást.

Az utolsó szó jogán Aneckstein értatlanságát hangoztatta. Zavaros pénzügyi és gazdasági fejtegetésbe kezdett. Huga, Aneckstein Maria után Miskovszky József szólott.

— Idegroncs vagyok, annyira tönkretett ez az ember — mondotta megindultan. Kinlódtam, hogy ember lehessen belőlem. Három év alatt hét osztálynak az anyagát tettem le magánuton és most el akar buktatni. Ártatlan vagyok, higység el! Édesanyámra esküszöm!

Géza semmisségi panaszt jelentett be. Miskovszky József és védője megnyugodtak az ítéletben.

Az ítélet kihirdetése után a tárgyaláson megjelent munkások közbeiktatásokkal adták jelét elégedettségüknek.

Az ítéletkihirdetés előtt egy másik „fekete” ügyet tárgyaltak ugyanabban a teremben és a vádlottat egy zsák buza „fekete” eladásáért szintén hat hónapra ítélték és láncra verve vitték vissza az ügyészségi fogházba.

Az Aneckstein-ügyben még újabb fejlemények várhatók.

F. Jagamas Ilona

Kolozs vármegye főispánja tisztázza az állampolgársági kérdést

KOLOZSVAR, április 10. A vizsziatérők helyzetének tisztázása végett Kolozs vármegye főispánja 2386—1945 szám alatt az alábbi utasítást adta a Városi rendőrségnek:

UTASÍTÁS

Kolozsvár város lakosainak nyilvántartása végett, tekintetbe véve az 1945. évi március hó 30. napján

kihirdetett állampolgársági rendelet-törvény intézkedéseit, újabb utasításig az alábbiak szerint kell eljárni:

I. A város azon lakói, akik 1940. augusztus 30-án az ország területén tartózkodtak és itthon maradtak 1944 október 11-ike után is, állampolgároknak tekintetnek.

II. Azok, akik 1940 augusztus 30-án jogosan tartózkodtak az ország területén, de 1944 október 11-én az ország területén kívül voltak és a felszabadulás után távollévőnek (abszistentistáknak) nyilvánítottak, hazatérésük után helyzetük tisztázása végett a rendőrségen jelentkezni tartoznak.

III. Azok, akik 1940 augusztus 30-ika után érkeztek az ország területére, de a felszabadító hadseregek bevonuláskor lakhelyükön találtak, mint idegen állampolgárok tartoznak helyzetük tisztázása végett a rendőrségen jelentkezni.

IV. Azok, akik 1940 augusztus 30. napja után érkeztek az ország területére, de a felszabadulás előtt eltávoztak s utóbb visszatértek, tartoznak ugyancsak mint idegen állampolgárok a rendőrségen jelentkezni.

A családtagok és eltartottak helyzete a családjával, illetve eltartóval azonos elbírálás alá esik.

Az állampolgársági rendelet-törvény III. szakasza szerinti állampolgársági lajstrom összeállítására vonatkozóan később történik intézkedés.

Pogăceanu Vasile
főispán

A kolozsvári rendőrség 4561—1945 számú rendelete az idegen állampolgárok ügyében

A kolozsvári Néprendőrség a főispáni utasítás figyelembevételével az állampolgárságra vonatkozó s 1945 március 30-án megjelent törvény alapján újra elrendeli a Kolozsvárt tartózkodó idegen állampolgárok és meghatározatlan állampolgárságu személyek jelentkezését helyzetük tisztázása végett.

A jelentkezésre kötelezetteknek a rendőrség politikai ügyosztályánál kell megjelenniük személyesen. A jelentkezések sorrendje a vezetéknevek kezdőbetűje szerinti csoportosul a következőképpen:

Április 16-án kell jelentkezniük azoknak, akiknek a neve A és B betűvel kezdődik. 17-én a C, D, E és 18-án F, G. 19-én H, I, J. 20-án K, 21-én az L, M, 24-én N, O, Ö, 25-én a P, R. 26-án S. 27-én Sz, T. 28-án U, Ü, V, 30-án a W, Z, X, Y kezdőbetűs vezetékneveknek kell jelentkezniük. Május 2-án azok a CFR és postai alkalmazottak tartoznak jelentkezni, akik hitelt érdemlően igazolhatják, hogy az előbbi határnapokon nem tudtak megjelenni a rendőrségen.

Külföldi állampolgároknak tekinti a rendőrség azokat a személyeket, akik 1940 augusztus 30-án nem laktak Románia területén és nem voltak román állampolgárok.

Azoknak az egyéneknek, akik 1940 és 1944 között lettek kolozsvári lakosokká, egy munkaadójuk vagy üzemi részéről kiállított igazolványban kell igazolniuk, hogy nélkülözhetetlenek a munka menetele szempontjából. Ezt a bizonyítványt láttamoztatniok kell a Szaktanácsnál és a fent meghatározott időpontban és sorrendben a bejelentő hivaltól egy bizonyítványt kell kérniük annak igazolására, hogy 1940 és 1944 között itt laktak. Ezekkel az okmányokkal azután a rendőrség politikai ügyosztályánál kell jelentkezniük, ugyancsak a fent megállapított sorrendben és időpontban.

Mindazok az idegen állampolgárok, akik 1944 október 11-ike után jöttek az országba és eddigsohasem voltak itteni lakosok, azonnal el kell hogy hagyják az ország területét, mert ellenkező esetben letartóztatják őket és átadják az igazságügyi hatóságoknak. Azoknak a romániai állampolgároknak, akik 1944 október 11-ike előtt elhagyták az ország területét és csak később tértek ide vissza, nyilatkozatban kell igazolniuk, hogy milyen okból hagyták el az országot ugyancsak a fent előirt időpontban és sorrendben a rendőrség politikai ügyosztályánál.

Cioclou Ioan
rendőrfőnök

Ma félesztendeje szabadult fel Kolozsvár

Az illegális Magyar Tanács nyomására védelem nélkül adta fel a várost a honvédség

Beszélgetés Kisbán Miklóssal, aki már Kolozsvárt előkészítette Horthy Miklós fegyverszüneti kérését

KOLOZSVÁR, április 10. Erdély fővárosának népe nagy történelmi fordulatra emlékezik ezen a napon. Félesztendeje annak, hogy a Vörös Hadsereg szabadságharcos III. ukrainai arcvonalának élcsapatai a lórdai térségben vívott háromhetes felmorzsoló csata után átviharozták Kolozsváron, majd szinte megállás nélkül Budapest elővárosáig üldöztek az ellenségét.

A szűk látókörű polgár természetesen a maga téves valóság szemléletében az elszenvedett kis ingóságvesztéseken, a frontközelséggel együttjáró anyagi károcskákön át igyekszik visszatéríteni a lezajlott eseményekre. Az ilyen polgárnak a tekintete még mindig nem tud felemelkedni a történelmi multu város tornyainak, iskoláinak, közintézményeinek és üzemmémeinek a magasságáig. Még mindig nem látja az immár eléggé világsá váló valóságot, hogy Kolozsvár nem osztozott például Budapest sorsában, hogy felai között sértetlenül áll a sok-sok történelmi emlék és a megmentett közümekekben teljes értékű termelő munka folyik a dolgozó társadalom élcsapata, a munkásság kezenyomán, amely immár felsorakozott az itt-ott szenvedett fasizta rombolások nyomainak a végleges eltüntetésére, felmelve romjaiból a telefonközpontot, a rádió-leadóállomást és a hidat vevén a Szamos két partja között.

Kolozsvár áll

Ebben az általános pusztulástól megmentett városban valósult meg az első szabad, demokratikus közigazgatás, innen sugárzott ki az erdélyi népek megkéselésének a fénye s a szabad szakszervezeteknek és a népi mozgalmaknak ez a város lett a legerősebb fellegvára Északerdélyben. Ime, ezek a tények jelentik — magasan az apró gyavalóságok felett — a felszabadulás első hat hónapjának az eredményét.

A haladó szellemű dolgozó társadalom jól tudja, hogy milyen erők mentették meg Erdély fővárosát a fasizta romboló dühtől. Többékevésbé ismertek azok a megmozdulások, amelyek hihetetlen erejű nyomást gyakoroltak magyar részen a hadműveleti és a politikai legfelsőbb vezetésre egyaránt, hogy Kolozsvár elkerülje a felperzselt városok sorsát.

A felszabadítás történetének részleteit egészíti ki a Kolozsvárra nemrégiben visszatért Kisbán Miklós író néhány adatközlése, szoros kapcsolatban az említett mozgalom egyes fázisaival.

Király-utcai lakásán ugyanis nem Bánffy Miklós gróftól, az arisztokratától, a földesurat és az egykori külügyminisztert kerestük, hanem Kisbán Miklós író, aki a lórdai ostrom idején kapcsolatba lépett a Kolozsvárt illegálisan működő Magyar Tanács tagjaival és vállalta a Horthy Miklós kormányzónál való közbenjárást a fegyverszüneti egyezmény megkötésének az érdekében, majd kérésztülvitte a kormányzónál, hogy dálnoki Veress Lajos vezérezredes, hadseregpáncsnok harc nélkül átadja ki Kolozsvárt és lehetőleg védje meg a közümezeket és közintézményeket a németek rombolásaitól.

Kisbán Miklós

A változás feszült napjaiban egyike volt azoknak a tényezőnek, akikben megmozdított a város felszabadítását előkészítő Magyar Tanács. A hitlerista politikai vonaltól távolos íróember és művész ezekben az időkben teljes mértékben átélte nagy regénytrilógiájának minden intését: Megszámláltattál... Hűjjal találtattál... Dara-

bokra szaggattattol...

E regénytrilógia szerzőjét és az íróembernek sok-sok művészi törekvésekkel bővelkedett pályáját látjuk magunk előtt a félhomályba burkolt dolgozószobában, egy-egy kérdés és válasz között a csendben.

Lassan, megfontoltan beszél.

— Feljegyzéseim elégték Bonchidán — mondja. — A dátumokat újból kellett összeállítanom.

A fegyverszünet megsürgetésére irányuló mozgalom első mozzanatai felől érdeklődünk.

— Szeptember elején

— Telefi Kisbán Miklós —, amikor Tordánál már folytak a harcok, nagy méretekben bontakozott ki előttem az ostoba kaland legsúlyosabb köve kezmenye. A felsőház külügyi bizottságában jóval azelőtt kifejtett álláspontom a fegyverszünet szükségessége mellett egyre inkább igazolódott. Ezekben a napokban sűrűn érkezttem egyházas püspökökkel és később szélesebb körű értekezlet is létrejött a többi egyházak vezetőivel. Szeptember elején megszerkesztették az egyháziok azt a memorandumot, amelyben a kormányzót a város harcoktól való megkímélésére kérés, a közümekek építésének a biztosítását és a lakosság megkímélését a veszedelmeket rejtgető tömeges kiállításról. Vállaltam a megbízást, hogy a kormányzónál megsürgessem a fegyverszüneti egyezmény megkötésére vonatkozó kezdeményezéseket.

— Mikor jött létre a találkozó a kormányzónál és hangzott-e el ig ret ebben az irányban?

— Szeptember 15-én este érkeztem meg Budapestre. Másnap délelőtt Ambrózy kabinetfőnök az mul létrehozta a kihallgatást a Várban. A hadsegéd vezetett be a kormányzó dolgozószobájába.

Horthy nagyon levert volt

Szaggattottan, bizonytalanul beszélt. A püspöki memorandumról volt szó előbb, azután mindjárt rátér em a fegyverszünet kérdésére és nyomatékosan felhívtam a figyelmét a hadi és a politikai helyzet valóságaira.

— Hogyan fogadta a kormányzó a tények közlését?

— Tépelődt. Bizonytalanul arra célozgatott, hogy 300.000 német katonája van még az országban és kockázatosnak tartja a hirtelen lépést. Újabb érvelés után megbízást adott, hogy vegyem fel a kapcsolatot dálnoki Veress Lajos hadseregpáncsnokkal és közöljem a következőket: Veress vezérezredes keresen egy megbízható, oroszul jól beszélő tisztet, aki át tudna menni a szovjet arcvonal parancsnokságához a fegyverszüneti tárgyalások felvételére. Az utasítás végrehajtásáról a kormányzó megbízta ő futár útján jelentést vár dálnoki Veress-től közvetlenül katonai irodájához. A kormányzó feljegyezte azt a kérését is, hogy ne védjék fegyveresen Kolozsvárt.

— Kötli üzenet volt-e ez? — kérdezzük.

— Nem. Ez elővigyázatosság lett volna, hiszen még a Vár is tele volt kémekkel azokban a válságos napokban. Az üzenet szóbeli volt. A kormányzó sajátkezűleg csupán csak néhány sort írt Dálnoki Veress La-

Megszépült Kolozsvár képe

Vasárnap városzerte lezajlott a nagytakarítás munkálata. Bizony érdemes lett volna híradós filmen megörökíteni a személtördés egyik-másik jelenetét. Mindenki láthatta volna, hogyan vesz részt ebben a látszólag piszkos munkában egy-egy utca népe. Láthatták volna azt a nagy sürgés-forgást, amelynek nyomán óráról-órára megszépült a város képe. Ime, ismét történt valami szép dolog és újra a közjó javára, mégpedig társadalmi összefogással.

Mint minden nagyhorderejű közmunkában, a vasárnapi nagytakarítás során is a vasutas szakszervezet munkásai álltak az élen. Mi, utca-előjárók, hálás szavakkal kell elsősorban róluk megemlékeznünk, amiért az utcák többi lakosaival s a fuvaros kiségitőkkel együtt alapos, jó munkát végeztek.

Meg kell emlékeznünk a Kővári-telep gyermekeiről is, akik játékszereiket, kis taligáikat, szekereiket sem sajnálták felhasználni a tisztogató munkában s a kosarazó-szállításba is tevékenyen bekapcsolódtak. Jól esett látni, hogy a vasutasmunkások az elhagyott, gazdátlan házakból is zugolódás nélkül, jókedvűen és fáradhatatlanul takarították el a szemetet.

Sajnos, nem mondhatunk semmi jót azokról, akik bezárt ablakok mögül nézték ezt a közmunkát, s ha bezörgöttünk hozzájuk, még csak ajtót sem nyitottak. Természetesen ezeket mind számbavettük s tudjuk, mit kell majd elvárni tőlük a legközelebbi ilyen alkalmakkor.

Biztosak vagyunk abban, mindazonáltal, hogy az itt-ott megmutakozó közönyösség ellenére is városzerte jó munkát végeztünk és egy lépéssel tovább haladtunk a demokrata városrendészet felé.

Kiss Géza
a Kővári-telep egyik utca-előjárója.

Haditörvénytörések előtt a székelgyilkos Maniu-gárdisták

BRASSÓ, április 10. A brassói haditörvénytörések április 7-én kezdte meg a Maniuról elnevezett bandák hümpereinek tárgyalását.

Mint ismeretes, a diadalmas Vörös Hadsereg és a román csapatok által felszabadított területeken Olteanu Gavril bírheft kolozsvári ügyvéd, rendőrségi felügyelő és Gestapo ügynök, továbbá Pop Gavril, Chezusan dr. és Pop Ion kétszemű egység vezetője alatt az „önkéntes” csapatok Háromszék- és Csikmegyékben a kegyetlenkedések, rablások és gyilkosságok egész sorozatát követték el. Ezekkel a gaztettekkel nemcsak a Vörös Hadsereggel együtt a népek felszabadításáért harcoló román hadsereget akarták kompromittálni, hanem az erdélyi népek közötti békés együttműködést és testvériséget akarták megakadályozni, hogy ezzel a szovjet csapatok arcvonalai mögött zavart keltsenek.

A szászrajzai és csikszentdomokosi népgyilkosok most felkelnek legyetlen mézvárásiakért és felbecsülhetetlen értékű tárgyak elrablásáért.

jos címére, melyben közli, hogy Bánffy Miklósnak — a magánembernek — a közlését vegye úgy, mint az ő rendelkezését.

— Hogyan jött létre a vezérezredessel a találkozás?

— A kormányzónál történt kihallgatásom után gépkocsin 17-én este visszatértem Kolozsvárra és elmentem a hadtestparancsnokság épületébe, amely távollétem alatt már alaposan megrongálódott a bombatámadás következtében. Dálnoki Veress Lajost a pincében berendezett irodahelyiségben találtam. Egy általam jól ismert, megbízható tisztet beküldtem a vezérezredeshez a kormányzó soraik. Néhány perc múlva sikerült négyszemközt beszélünk.

— Hogyan fogadta dálnoki Veress Lajos a kormányzói utasítást?

— Határozottan kijelentette, hogy megfelelő tisztet keres a parlamenti feladat elvégzéséhez és az utasítás végrehajtásáról haladéktalanul jelentést tesz. Közöltem vele azt is, hogy a kormányzóval történt beszélgetésem során kértem Kolozsvár megóvását a háboru rombolásaitól. Hangsúlyoztam, hogy a fegyverszünet létrejöttének időpontjától függetlenül, amely talán késik: rendelje el már most, hogy Kolozsvárt ne védjék fegyveresen, oltalmazza meg a közümezeket az esetleges német rombolásoktól s hogy magyar katonai alakulat legyen az, amely a zavartalan kivonulást biztosíthatja.

— Szeptember végén

az illegálisan működő Magyar Tanács tagjai közül Balogh Edgar és Jordáky Lajos léptek velem érintkezésbe. Tamási Aronnal együtt felkerestek Király-utcai lakásomon s ök is felkértek a fegyverszünet megsürgetésére. Szeptember 29-én újra felutaztam emiatt. Budapestre érve, azonnal kihallgatást kértem a Várban, de sikertelenül. Szeptember 30-án kénytelen voltam visszatérni Kolozsvárra. Utban hazafelé Borsajjaluban kiszálltam és újra felkerestem dálnoki Veress Lajost.

— Mit közölt ekkor Veress vezérezredes?

— Érdeklődésemre, hogy mi történt a fegyverszünet kérdésében, elhárítólág felelt. Kolozsvár sorsára vonatkozólag azonban ismételtelen kijelentette, hogy megkapta a kormányzó parancsát: a várost megkímélik és magyar katonai alakulat hagyja el utolsóinak a várost. Bosszankodva említette meg, hogy a németek a Szamos-vonalat akarják tartani, ami Kolozsvár helyzetét megint csak problematikussá tenné.

— Az események

rohamosan követték egymást — folytatja Kisbán Miklós. — Kolozsborsáról Kolozsvárra utaztam, ahol újlag tárgyaltam egyházas püspökökkel, a Magyar Tanács tagjait azonban nem tudtam megtalálni már. Október 9-én indultam el megint Budapest felé, hogy újból felkeressem a kormányzót megsürgetni a fegyverszünetet. Ekkor Debrecen felé már el volt vége az út, úgyhogy csak Tokajon át juthattam el a fővárosba. Sajnos, haza már nem tudtam jönni, mert időközben Nyíregyházánál is el volt vágva a közlekedés.

Beszélgetésünk végén közöljük Kisbán Miklóssal az angol rádió legutóbbi jelentését, amely szerint Horthy Miklós Németországban elhunyt, s a Gestapo fogságába került dálnoki Veress Lajost Sopronköhidán kiszabadították Malinovszki marsall csapatai. Ez a két esemény tragikus és új megvilágításba helyezi a felsorolt eseményeket és élesen mutat rá arra a helytelen politikai vezetésre, mely Európa eme részén is a fasizta pusztításnak dobta oda a dolgozó mielőtt városaikkal, otthonaikkal együtt.

Ezzel a történelmi szemlélettel értékelhetjük különösen Kolozsvár megmentését, Erdély fővárosát megmentő városának biztosítását.

LÁSZLÓ BÉLA

Egy újságíró naplója a Gestapo fogságában

MIT ÉLTEK ÁT A BUDAI VÁR FOGLYAI A FELSZABADULÁS ELŐTT?

Január 13, éjjeltájban. A német katonai hatalom kétségbeesett küzdelmét figyelni egész Budapest. Éjjel van, egészen borus enyhe téli időjárás, a város mégis fényárban uszlik, az elsötétítés törvényeit megszegve, hatalmas lángokkal ég a Hungária, a belváros és a Dunapart számos épülete. Azok a náci és csatlós zsoldosok, akik ezt kiprovokálták, időt szakítanak még arra, hogy politikai biztonsági rendőrségükkel a Lánchídon át kísértessenek a legnagyobb bombázáskorban egy kis csoport fáradt politikai foglyot.

Január 14, éjjel után. A királyi vár egyik kis ablak nélküli pincehelyiségében 50 ember szorong a következő, emberhez nem méltó körülmények között:

Levegő: füstös, bűzös, minthogy ablak nincsen, egyetlen szellőztető hely az ajtó, ami viszont egy egészen zárt folyosóra nyílik és mindössze olyankor áll nyitva, ha az ór, mi bejön valamiért a foglyokhoz, nyitva hagyja.

Koszt: reggel keserű, üres fekete, délben ebédnek csufolt leves. Soha vacsora, soha kenyér, soha egyéb étel. A következő napig semmi étel. Tisztálkodás: ilyesmi nincsen, mert még kezet mosni is a legritkább esetben van víz, mosdás lehetetlen, később ivóvizet sem adnak.

Orvos: elméletben van, gyakorlatban nem volt rá példa, hogy bármilyen komoly beteget megvizsgált, vagy gyógykezelt volna. És minthogy feketekávéval voltunk kénytelenek mosni kezét és csajját, fehérneműt meg egyáltalában nem tudunk váltani, idővel megjelent a legborzalmasabb betegség hordozó és terjesztő: a tetű.

A belépő új emberre abban a pillanatban ránehezedik a bentlétők lesóványodott arca, megkínzott tekintete. A régi foglyok törvényszerű kérdései után, hogy mi a katonai helyzet, hol vannak az oroszok és miért került erre a helyre, következik az új fogoly megszokott kérdései: kinoznak-e a vallatásnál? adnak-e enni? meg hasonlók. És a válaszokból már látni a náci politikai rendőrség módszereit.

Január 15. Ma van a kihallgatás. A régi foglyok olyan részvétellel néznek, hogy tisztában vagyok vele, mit jelent a kihallgatás.

A leves után megjelenik két SS-legény, akik elviszik az embert kihallgatni. Hosszu labirintusok után egy nagy terembe vezetnek, ahol 20—25 SS-legény fegyvereket tölt és természetesen a kihallgatott áldozatot időnként puhítják a feléje fordított fegyverekkel. A teremben különben asztalok, padok, drótok és furcsa szerkezetek vannak. Mint később megtudom, elektromos eszközökkel szokták kinozni ebben a teremben a foglyokat. A kihallgatást két Gestapo-ember intézi. Egyik ír egy írógépen, a másik terrorizálja az áldozatot. Jobbról-balról áll még két hitlerbérenc, akik időnként gunyolódnak.

A kihallgatás 9 óra hosszat tartott.

Légvonalban két kilométerre a felszabadítótól

Január 20. A Vörös Hadsereg zászlói lengenek a pesti Dunapart épületein. Ezt a hírt hozza három fogoly kollégánk, akiket munkára vittek és a királyi vár egyik erkélyéről átláttak Budáról Pestre, a rabság földjéről a szabadság földjére. Így tudtuk meg, minden hírtől elzárva, hogy Pest felszabadult. Tehetetlenségemben ma először vagyok végtelenül elkészen. A holdog hír után rádöbbenek a szomorú valóságra. Légvonalban két kilométerre északon a felszabadító hadse-

E megrázó tanuvallomás írója a budapesti MAGYAR NEMZET külpolitikai munkatársa volt s fasisztaellenes magatartása miatt került a budapesti francia kolónia számos tagjával egyetemben a Gestapo fogságába. Naplója bevilágít a magyar főváros legborzalmasabb napjainak titkaiba.

reg és két lépésnyire tölem a Gestapo-ór — a poroszok legundorítottabb fajtájából.

Január 21. A Wehrmacht és az SS közötti szakadékot ma személyesen tapasztalom. Augsburg Hans Joachim Wehrmacht-repülőfőhadnagy van mellettem egy álmatlan éjszakán és angol nyelven elmeséli, hogyan gyűlölte meg Hitler nemzeti-socializmusát, hogyan hasonlott meg hazájával és semmi egyéb vágya nincsen, mint hogy kijusson Délamerikába.

Január 24. Figyelve a fogolytársakat és az őrszemélyzetet, arra a határozott megállapításra jutottam, hogy az örök, az inkább hírhedt, mint híres Gestapo-pribékek megvesztegethetők és gyávák. Mert például abban a retentő éhezésben egyik fogolytárs mindig hoztak be kompótokat, izeket, konzerveket és abból az örjítően fűledt levegőből ugyanezt a foglyot különböző ürügyek alatt naponta kihívták, aki ilyenformán órákat töltött naponként a friss levegőn, s mikor visszajött, elkezdte enni a kintről hozott finom ennivalókat. Természetesen ahhoz is lelkiismeret kellett, hogy egy ennyire kiéhezett társaság előtt egyék. Az illető dzsentimen, ki a német örök jóvoltából ezt a rendkívüli kedvezményt élvezte: a feudális Magyarország 40.000 holdas hitbizományosa: Eszterházy Tamás gróf.

A német örök gyávák is voltak, mert a nagy orosz bombatámadások alatt mind futottak be hozzánk,

„Csak egy kicsi fenyőt kér a haldokló francia nő

Január 27. Este újabb csoport kell elkészülnön öt perc alatt. Én is köztük vagyok. Azt mondják, a Belügyminisztérium pincéjébe visznek. Az előző napok eseményeit ismerve, az utat nagyon szomorú lelkiállapotban tesszük meg. Fokozza hangulatunkat a kísérők durva siettetése, s az éhezéstől és fogságtól nagyon legyengült szervezetünk. Végre megérkezünk, viszont újabb izgalom következik. Utközben ketten megszöktek és félünk — német módszer szerint —, hogy a náci társaság nem rajtunk tölti-e ki bosszúját? Egy földszinti kamrában preselnek össze, ahol feküdni nem lehet, a padló cement, jéghideg és vaksótét van. Egy francia nő, Jinette Bridge, a francia követség titkárnője haldoklik. Orvos nem törődik vele, gyógyszer nem adnak neki, a koromsötétben sirva kiabálja: „Egy kis világosságot!“ — „Csak egy kicsi fenyőt!“ Megkérjük az őrt, hogy jöjjön be egy pillanatra a cellába a villanylámpájával. Gorombán ránk mordul: „Háboru van, nem számít“. Jinette Bridge estefelé meghal.

Február 1. A mellöttiük lévő kamra helyiségéből hat férfit elszállítanak. Kolerások, vagy valami egyéb ragályos betegségük lehet. A németek azt mondják, kórházba kerülnek. Mi meg vagyunk róla győződve, hogy a tulvilágra. Azt hiszem, az a fiatal fiú is tudja, aki sirva könyörög az orvosnak, hogy nem beteg, vizsgálja meg, lement már a láza.

Február 3. Egy velünk egy helyiségben tartózkodó asszony meghal vérhasban. Egész éjszaka könyörgött az öröknek egy kicsi meleg borért vagy teáért. Nem adott a

szinte babonás félnépszerűséggel hitték, hogy minket bomba nem érhet.

Január 25. Már a korareggeli órákban hatalmas, szakadatlan orosz bombatámadás kezdődött. Estefelé behoztak hozzánk egy fiatal orosz hadnagyot. Mi foglyok úgy kombináltuk a szokatlan fogolykolégánkat, hogy bizonyára valahol a közelben találtak és olyan nagy tüz van odakint, hogy az őrség nem kísérelte tovább, hanem hozzánk hozta be. Miután megfelelő megtorlással fenyegetve megtiltották, hogy beszéljünk vele, néztük egymást. Az orosz tiszt egészséges, tiszta, vidám volt. Mi már majdnem mindnyájan betegek, retentően piszkosak és pillanatnyilag nagyon kíváncsiak voltunk. Gondolom, ha az orosz ránk nézett, már levonta a németekről a következtetéseket. Ezen az éjszakán még az történt, hogy több találat érte a várat. A Gestapo vitézei hanyatt-homlok rohantak be hozzánk, az orosz katonáknak azonban mosolygott és cigarettázott.

Január 26. Este 7 órakor az őrszemélyzet elkezd ordítani, hogy öt perc alatt elkészülni és felolvas vagy husz nevet. A gyorsaság, a kapkodásra kényszerítés egyik kedves trükkjük, ezzel megakadályozzák, hogy az ember üzenetet küldjön vagy valamire megbízást adjon. Azt mondták, hogy ezeket az embereket átviszik a Külügyminisztérium pincéjébe. Ezek azok az emberek, akik sehova nem érkeztek meg, mert utközben a kísérők agyonlőtték őket.

szerecséttelnek senki sem egy kis meleg folyadékot. Az Oberschaarfürher parancsára én kell felöltöztessem a halott asszonyt. Az Oberschaarfürher, amíg a halottal foglalkozom, előttem veszi el a halott tuskáját, kiveszi belőle ami értékes és mindegyikünket megkérdez külön, hogy nem volt-e a halottnak valami értékes gyűrűje vagy egyéb ékszere?

Február 4. Komolyan gondolunk mindnyájan arra, hogy éhenveszünk, a szervezetünk ezt nem bírhatja. Az egyik konyhán dolgozó asszonytól tudjuk „moslékunk“ készítésének technikáját. A rántással készült sűrű levest kiosztják az öröknek, ami megmarad, minden rántás nélkül felöntik vizet és ezt kapjuk mi. Így történt meg, hogy kaptunk borsólevest, melyben egyetlen szem borsó nem volt, és ha panaszkodni merünk, azt a választ kapjuk, hogy ugyanazt a kosztot kapjuk, mint az örök.

Többet nem jelentkezem orvosi vizitre és gyógyszerért sem megyek, mert minden emberi önértéknek és egyuttal az orvostudomány-nak is kigunyolása, amit a német orvos művel. Szegény Frère Albert, hogy igyekszik mindenkiiben tartani a lelket, míg ő maga már inkább csontváz.

Február 5. Azt hisszük, hogy nagy orosz támadás indul. Az Oberschaarfürher, az Unterschaarfürher és az egész őrség olyan komisz, hogy el lehetünk készülve a legrosszabbakra.

Február 6. Tényleg nagy mozgólódás van az orosz hadseregnél. Azt hisszük, hogy megindul az általános roham az I. kerület ellen. Ma tud-

tuk meg, hogy már egész Buda felszabadult, kivéve a Királyi Várat és a minisztériumi épületeket. Ma éjszaka érdekes dolog történt: az az ór, aki mindenre azt mondta, hogy „háboru van, nem számít“, este 11-kor a saját feketekávéjából hozott be inni nekünk.

Az örök egyre undorítottabban dörgölődznek hozzánk

Február 7. Valami nincs rendben a németeknél. Előbb az egyik, majd a másik ór jön be hozzánk és megkérdi, hogyan aludtunk? Az egyik magyar szakács azt sugta ma a tállalásnál, hogy 200 lépésre vannak az oroszok.

Február 8. Nem tudjuk biztosan, hol lehetnek az oroszok, de a „demokraták“ részéről megközelíthetetlen SS-lovag, az Oberschaarfürher, stratégiai politikai megbeszélésre hívja az általa nem is embernek tartott Augsburg Wehrmacht-tisztet, aki úgy beszél vele, mintha az Oberschaarfürher már hadifogoly lenne. Még nem tudja, hogy az SS-vezetőknek gondja lesz, hogy egyetlen Wehrmacht-beli a pincében ne maradjon élve.

Február 9 és 10. A felszabadító hadsereg lépésről-lépésre, utcáról-utcára, házról-házra közeledik hozzánk. Az örök egyre undorítottabb dörgölődnek hozzánk. A tiszték pedig...

Február 11. A tiszték ordítanak, új helyiségbe kísérik, mindent felforgatnak, mindent felfordítanak. Egyszerre mély csend, mindössze az ór léptei a folyosókon, később ez is egészen megszűnik.

Az ajtókat ránkzárták. Előbb a tiszték futamodtak meg, hátrahagyva az őrséget, később az őrség észrevette, hogy a tiszték elfutottak és szintén elfutott. Természetesen, amikor ránkzárták a vasajtókat, gondoskodtak róla, hogy víz és élelem nélkül maradjunk. Az éjszaka folyamán a férfiak felfeszítették a vasajtókat. A németek a franciákon kívül mindenkit magukkal hurcoltak.

Belép a Vörös Hadsereg első katonája

Február 12, éjjel után 2 óra. Szabadok vagyunk, az épületben szabadon járhatunk. Ki nem megyünk, míg az oroszok nem jönnek átvenni az épületet. Az egyik ór, valamelyik pincében rejtőzött, könyörögve kéri a franciákat, hogy igazolják.

Február 13. Ma szabadítanak fel az oroszok. Mikor belép a Vörös Hadsereg első katonája, 40 francia torokból — mióta elhagyták Franciaországot, 6 év óta először — felcsendül a Marseillaise és az Internacionálé. Könyves szemmel, testben emtel kiáltjuk: Vive la Russie! Éljen a te kiáltjuk: Vive la Russie! Éljen a Vörös Hadsereg! Pusztuljon, veszszen a fasiszmus és náciizmus minden formája! Éljenek az Egyesült Nemzetek!

Február 14. Reggel korán eltávozzunk Országház-utcai börtönünkéből. A Királyi Vár romokban hever. Lavergne francia kapitány szavai jutnak eszembe, hogy még királynak se menne a budai királyi várba. Nagyon fáradtak vagyunk. A Halászbástyán lassu lépésekben jövünk le, mert drótsövénnyel van minden tele. Utközben asszonyokkal találkozunk, kik vizet hordanak. Kérek tőlük és hetek óta először friss vizet iszom. Közben gondolkodom. Igen, van életcélom!

Az emberi szabadságot, méltóságot, családot, kulturát, civilizációt meggyalázó reakciós szellem ellen küzdeni!

Jakab Zsuzsanna

Ifjúságunk, földészlegények, diákok egysége

A földművelést nem kell többé felülről vezetni, eligazítja ő maga a sorsát!

→ mondták a kolozsvári legények a Magyar Népi Szövetség ifjúsági értekezletén

KOLOZSVÁR, április 10. Mint már röviden jelentettük, Kolozsvár magyarsága vasárnap gyűlt össze első ízben, hogy az ifjúság kérdéseit, egész jövőjét egységesen megtárgyalja. A Magyar Népi Szövetség székházában megtartott ifjúsági konferencia élénk vitára adott alkalmat a munkás, földműves és értelmiségi ifjúság között. Ez alkalommal maga az ifjúság határozott saját sorsát fel. A zsufozásig telt gyűlésterem padjait élénk népviselet tarkította. Az elnöki dobogó felett ott lengett egy sorban a vörös, a román és a magyar zászló. Ott függött egymás mellett Sztalin marsall és Petőfi Sándor arcképe, akiknek szellemében új utakra lép ma a felszabadított ifjúság.

Az értekezletet Bartha László, az ifjúsági tagozat titkára nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy az ifjúságnak nemzeti és társadalmi különbség nélkül össze kell fogni, mert csak így fektetheti le egy boldogabb jövő alapjait.

— Ennek fő feltétele — mondotta az ifjú szónok — az a politikai elhatározás, hogy a szovinizmus minél hamarabb vesszen ki az ifjúság lelkéből!

Ennek az elhatározásnak a szükségességére mutatott rá Bérczy József tanfelügyelő is: Értékes előadásában kifejtette, hogy ezt az ösezerombóva íthagyott országot az ifjúság olyan módon kell újjáépítenie, hogy abban saját boldogsága szülessen meg. Ezt azonban csak úgy érheti el, ha a gyűlölet szellemét végleg kivetíti lelkéből és a testvériség útjára lép. A nevelő munkában pedig tanítóinkra hárul a főfeladat. Ők kell segítsék az ifjúságot ahhoz, hogy megismerje, először azonban saját maguknak kell leszámolniuk a múlttal. A múlt rendszerek bűnös nevelési módszere véres tragédiába sodorta a fiatalságot. Bálcescu és Kossuth szabadságharcos szelleme helyett hamis történelmet tanítottak, gyűlöletet plántáltak a fogékony ifjú lelkekbe és miután egységet teljesen szétépték, kidobták őket a Don partjára, bűnös fasiszta érdekekért.

Mezei Lajos, a Magyar Népi Szövetség titkára üdvözlő felszólalásában a brassói magyar ifjúság üdvözlését tolmácsolta, akik ma a saját nyelvükön iskolázhatnak, majd beszámolt arról, hogy általában a délerdélyi ifjúság milyen nagy harcokat vívott meg a népek szabadságát veszélyeztető reakcióval. A román dolgozó ifjúsággal szoros egységben vívott harc győzelmet hozott. Ma az ország élén olyan demokratikus kormány áll, amely biztosítja az itt élő népek jogegyenlőségét. Emellett a kormány mögé, amely a miénk, fel kell sorakoznia Észak-erdélyi ifjúságának is, hogy a reakciós fasiszták utolsó maradványai is kivesszenek.

— Ezt azonban csak úgy érheti el — mondotta Mezei Lajos —, ha román és magyar ifjú egymásnak kezét nyújt és közösen küzdenek a szovinizmus ellen, amely boldogabb jövőnk legfőbb akadálya. Az ifjúságra ezenkívül más feladat is hárul. A kemény munka és a tanulás. A városi ifjúság falusi testvéreinek segítségére kell sieszen, hogy a feudalizmus maradványait, amelyek a reakció főeszközét képezik, közös erővel minél hamarabb felszámolják. Vigyázzunk — fejezte be beszédét Mezei Lajos —, hogy azt a szabadságot, amit a Vörös Hadsereg hozott el nekünk, minden eszközzel megvédjük, hogy azt többé fölünk soha el ne rabolhassák!

Loplezzük le a szovinizta uszítókat!

Cerban Mihail, a román földműves ifjúság kiktildölte beszédében éles

kritikát gyakorolt a múlt rendszerek bűnös fasiszta urai felett, akik szoros egyetértésben egymásrausztották a román és magyar dolgozókat, hogy aztán annál könnyebben kizsákmányolhassák mindkét népet.

— Nekünk ifjaknak — mondotta — az a kötelességünk, hogy közös érdekeinket felismerjük és a legnagyobb egységben küzdjünk a fasiszta maradványok és a szovinizmus ellen. Ma az egész világ szabadságszerető ifjúsága kiveszi részét a fasiszta elleni harcból. A Londonban székelő antifasiszta ifjúság központi bizottsága megadta a jelszót. Nincs tehát idő a marakodásra. A küzdő seregek háta mögött szülessen meg a testvériség és a rend! Loplezzük le, ha szovinizta uszítókkal találkozunk, és ha nem hagynak fel mocsokos aknamunkájukkal, lépünk a nyakukra!

Gál István földművesifjú felszólalásában igen élesen bírálta meg azokat, akik még most is társadalmi válaszfalakat igyekeznek fenntartani. Hangjából az öntudatra ébredt földműves fiatalság hangja csendült ki, lázadás az ellen, hogy valaki még valaha őket félrevezesse. A felszólaló félreérthetetlenül adott kifejezést annak, hogy a földművelést nem kell többé felülről vezetni, eligazítja ő maga a sorsát, amiben legfeljebb csak segítséget vár el az értelmiségi ifjúságtól. Az öntudatos gazdalegény abban határozta meg ezt a segítséget, hogy a diáklifjúság menjen ki minden szabadidejében falura és segédkezzék a mezőgazdasági munkások elvégzésénél, mert ez nem csak a földműveseknek az érdeke, hanem az ország minden lakosáé is egyaránt. Gál István a román-magyar testvériség és a földosztó Groza-kormány éltetésével fejezte be beszédét.

A cserkészek nem állottak a nép szolgálatában

Gombos Mihály ifjúsági beszédében a munkás-ifjúság öntudata nyert kifejezést. Míg a diáklifjak régi, felsőbbrendű ifjúsági intézmények újjáélesztését kívánták, a munkás és földműves felszólalók öntudatosan leszögezték, hogy ezek az intézmények — mint a cserkészet is — a múltban egyáltalán nem állottak a nép szolgálatában. — A dolgozó ifjúság — mondotta Gombos Mihály is — saját maga kívánja intézni saját sorsát a jövőben.

A diáklifjúság nevében Szilágyi Albert és Szabó Dezső beszétek erdemlegesen. Felszólalásukban rámutattak arra, hogy a dolgozó tömegek

kepezik a társadalom alapját és vezető szerep is rájuk hárul. Az értelmiségnek ahhoz kell gyakorlati segítséget nyújtania, hogy a dolgozó tömegek önmagukat vezethessék. A magyar értelmiség ifjúságnak ezért a Magyar Népi Szövetség kereteibe kell beilleszteni minden kulturális, gyakorlati és népi kezdeményezést a munkás és földműves ifjúsággal együtt a testvériség és szabadság szellemében kell kifejeznie, mert csak így szülehet meg az osztálytalan társadalom és a diáklifjúság csak így válik méltóvá történelmi hagyományaihoz.

Székely Mihály ugyanabban a szel-

Ötezer pengőt juttatott a deportáltak felszegélyezésére az Ády-harisnyagyár

KOLOZSVÁR, április 10. Ötezer pengő érkezett szerkesztőségünkbe az Ády-harisnyagyárból egy levél kíséretében, amelyben Fosztó Sándor, az Ády-harisnyagyár üzemi bizottságának tagja, László György üzemi ellenőr és Hajós Farkas igazgatósági tag arra kéri szerkesztőségünket, hogy ezt az összeget juttassuk a Neprédelmi Egyesületnek a deportáltakért folytatott akció céljaira. Ez a juttatás serkentse hasonló cselekedetre a többi üzemeket, vállalatokat és a pénzes magánszemélyeket is, mert a kevésfizetésű kisemberek adományai egymagukban nem elegendők annak a nagy nyomorúságnak enyhítésére, amelybe a fasiszta juttatta áldozatait.

Szabad szó

Drága feleségemre, két kisfiamra, öreg szüleimre és testvéreimre gondolok...

Nem óhajtok Lakatos István és Császár Bálint uraknak az „Erdély” című lapban közzétett cikkeivel vitába bocsátkozni. Nem vagyok hivatva arra, hogy ezen közlemények szerzőit a demokrácia helyes értékelésére kioktassam. Egyébként meggyőződésem, hogy Lakatos és Császár urak igen jól tudják, hogy mit akarnak — csupán azt akarom megállapítani, hogy amidőn forgatom az „Erdély” egyes számain, önkéntelenül a lap keltezését kell nézmem. Nem tévedek? 1945 április?

Az „Egyedül Vagyunk”, az „Ország”, a „Magyar Futár”, de még Bosnyák Zoltán, „Harc”-a is, ha még léteznék, szívesen átvinné ezt a cikksorozatot, olvasótáborának kedveskedve a sárga csillag évfordulóján. De talán tévedek, hiszen a fentnevezett sajtótermékek ugyanezt az eszmét teljes nyíltsággal és őszintén tárták olvasóik elé és nem törekedtek szovinizta uszításukat a szocialista eszmék ostyájába burkolni.

Lakatos és Császár urak tudják, hogy mit akarnak — mi is tudjuk, megértettük, minket nem tévesztenek meg a közbeiktatott országlánkönyvek népiünk hallatlan tragédiája fölött, mit ezen uszító cikkek szerzői kábító injekcióként szántak nekünk. Tény az, hogy a mérge, amit így adnak be a sajtó útján, az ideológiailag le nem tisztázódott néptömegekre igen könnyen hat, annál is inkább, mert évtizedek óta megszokta ezt a mérget és mint a morfinista, boldogan kap az újabb adag után, habár orvosa ettől eltiltotta. Lakatos és Császár elvtársak csinálják csak így tovább, fog ez menni. Dövényi Nagy Lajos és Rajniss Ferencék is így kezdtek.

A magam részéről még csak annyit: midőn drága feleségemre, két kisfiamra, öreg szüleimre és testvéreimre gondolok, kiket most egy éve átadtak a németeknek megsemmisítés céljából, azt válaszolom Önöknek, Lakatos és Császár elvtársak, köszönjük és ezennel nyugtázzuk szellemi adományukat a deportáltak hetében.

Roth Mátyas
Dóza György-utca 22.

lemben tett értékes javaslatokat.

— Ha falura megyünk — mondta Székely Mihály — nem a néptől távolos városi problémákat bon-
tozassuk, ne csak magunkról beszél-
jünk. Lehetőséget kell adni, hogy a
földműves ifjúság felemelkedjék s ki-
fejlesztthesse egészséges népi ösztö-
neit, hogy főerejévé válhassék jövő
társadalmunknak.

A tanító és pap mulasson utat a testvériség felé!

Tompa János földművesifjú arra kérte a diáklifjúságot, hogy a jövőben azt az igazi népi történelmet és kultúrát vigyék ki falura, amit idáig elhallgattak, olyan történelmet, amelyből kitűnik, hogy a múltban is együtt küzdött a román és a magyar nép a közös elnyomók ellen.

Dombi András a falu tanítóinak és papjainak hívta fel figyelmét a falusi ifjúság egészséges nevelésére.

— Amilyen a tanító, olyan a falu — mondotta Dombi András. — Eppen azért a tanítókat terheli minden felelősség, ha a nép elmarad az idők fejlődésétől és a régi idők zavaros emlékei között nem találja meg a testvériség felé vezető világos utat. A tanító és a pap a nép felemelkedését kell szolgálja.

A nagyjelentőségű gyűlés után, amely mindegy irányt adott, követendő utat a jövő ifjúságának határozati javaslatban tevék erős logadalmat a jelenlévők, hogy küzdeni rognak a szovinizmus ellen, amely minden tejlődés és a szabadság leg-
főbb kerékkötője. b. p

Kiknél jelentkezzenek a kolozsvári földigénylők?

KOLOZSVÁR, április 10. A föld-reform végrehajtásáról szóló tör-
vényrendelet 9-ik paragrafusában
előírt helyi Földosztó Bizottság Ko-
lozsvár város területére folyó hó
9-én szabályszerűen megalakult. A
bizottságnak — amelyben a város
minden földművesek lakta kerülete
képviseletet kapott — az alábbiak
a tagjai:

I. kerület: Szabó István (Bod Pé-
ter-utca 43), Kőszegi Károly (Re-
guly Antal-utca 20) és Persa Vasile
(Borhánca-telep 14).

III. kerület: Faragau Gheorghe
(Kajántó-völgy), Tárkányi Ferenc
(Kölesföldi-utca 53), Jakab Ferenc
(Goila-utca 14), Szabó István (Zsil-
völgyi-utca 5), Moldovan Ioan (Meleg-
völgy) és Baci Nicolae (Széna-
füvek).

IV. kerület: Székely János (Imre
király-utca 1), Hajós János (Ka-
jántó-völgyi-utca 5), Máthé Gergely
(Porcellán-utca 38).

V. kerület: Kötő János (Bercs-
nyi-utca 10).

VI. kerület: Oltean Alexandru
(Toroczkói-utca 28), Dusa Vasile
(Szalicesi-utca 2), Sarkadi István
(Toroczkói-utca 32).

Kolozsmonostoriak: Felecan Pa-
vel (Monostori-utca 91), Nistor Ioan
(Monostori-utca 112), Saliceanu Ion
(Mező-utca 25).

A bizottság e héten elkészíti a ki-
sajátításra kerülő ingatlanok és az
igényjogosultak összeírását. Ezért
mindazok, akik földre tartanak
igényt, legkésőbb folyó hó 12-én,
csütörtökön déli 12 óráig jelentke-
zenek kerületük valamelyik bizott-
sági tagjánál.

A kisajátítást szervezők az ingat-
lan fekvése szerint illetékes bizott-
sági tagokkal érintkezésbe lépve,
figyelemmel kísérik a munkála-
tokat és esetleges panaszokat folyó
hó 14-én, szombaton déli 12 óráig
benyújthatják közvetlenül a polgár-
mestéri hivatal gazdasági ügyosztá-
lyához.

Folyó hó 15-én, vasárnap délelőtt
9 órakor a fellebbviteli Földosztó
Bizottság a városháza közgyűlései
termében egyetlen ülését tartja,
amelyen a földosztás ügyét végleg
rendezi. Az ülésen az érdekeltek
megjelenhetnek. A csütörtökre, áp-
rilis 12-ikére meghirdetett ülés el-
marad.

A gazdasági ügyosztály

Apróhirdetések

HIRDETESI ARANK: Apróhirdetés szavankint 60 fillér, legkisebb apróhirdetés 10 szóig 6 P. Keretes hirdetés cm² 1.50 P. Hírek között szavankint 1.50 P. Nyiltter szavankint 3 P. Közg. közlemények szavanként 2 P.

Adás-vétel

GAZDAK figyelmébe! Szeszgyári moslák naponta frissen kapható a **MAGISZ** szeszgyárban, Árpád-ut 36 sz. alatt. 5974

JÓKARBAN levő szalmakalap-varrógép megvételre kerestetik. Címeket kérünk a kiadóba „Sürgős” jellegre leadni. 5968

IRÓGÉP, jókarban lévő, eladó. Megtekinthető délután 4 órától: Czako Zsigmond-utca 18. 5970

PERZSASZÖNYEGEKET és ezüst evőeszközöket veszek. Rottenberg, Timár-utca 10. 5965

EGY jókarban lévő férfi kerékpár, egészen új gumikkal eladó. Kalevala-u. 10. 5963

EGY férfi fodrászüzlet berendezés firmákkal együtt eladó. Értekezni lehet Bereke-utca 13. 5934

VESZÉK mindenféle üres üveget, lehetőleg tiszta állapotban. Horváth József vegyi üzeme, Nyírfasor-u. 33. Pintér-malom mellett, egész nap 8-tól 5-ig. 5939

MEGVÉTELRE keresek és cserélek villanymotorokat. Radák-utca 4, villanyszerelőüzlet. Telefon 502. 5863

NŐI kerékpárt keresek megvételre. Bánai István, Kozák-bőrüzletben, Széchenyi-tér 31. 5873

VESZÉK, eladok ócska ruhát, lehérműt. Szabadság-tér 12, Rácz. 5732

VESZÉK, eladok mindennemű ruhákat, lehérműt, ágyneműt, lábbelit, függőnyt, szőnyeg, matracokat, porszívógépet, mérleget és butorokat. Postakert-utca 3, üzelihelyiség. 5787

ÚJ ÓCSKÁS RUHAÜZLET. Veszek és eladok mindenféle ruhaneműt, tavaszi kabátot, női ruhákat és kosztümöket, lehérműt, ágyneműt és lábbelit a legmagasabb árban fizetve. Weisz, Malom-utca 10. 5794

BÉLYEGGYÜJTEMÉNYEKET, többégyebet bárkinél előnyösebben vásárolok. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 5645

BABKAVET veszünk. Corsó Expresso, Dózsa Gy.-u. 1. 5997

MEGVÉTELRE keresek „Az angol nyelv tanítása” I. rész. (T. E. Welsh-től.) Kossuth Lajos-utca 29. 5932

MODERN konyhaberendezést „LIBERTAS”-nál olcsón vásárolhat. Deák Ferenc-utca 40. 5445

SPORTKOCSI eladó. III. ker. Honterus-utca 2. 6015

MARKAS töltőtollak jutányosan kaphatók 14-ikéig. Méder Ferenc, Deák F.-u. 22. 5946

EGY Minerva férfi varrógép eladó. Cím a kiadóban. 6007

KAPHATÓK ruhásszekrények, komódok íróasztal, női varrógép, szalagarnitúrák, ágyak, antik és más székek, bőrgarnitúra, szelzon, szőnyeg 3x2½. Kossuth Lajos-u. 14. Kanyaró kereskedőnél. 6014

VILÁGOS Dániel- vagy oszlop-kályhát jó állapotban vennék, ugyanott eladó egy szárnyas üveges ajtó, egy tapéta ajtó és egy új redőnytökös kétszárnyu ablak. Hosszu-utca 33. 6011

ELADÓ tolmázsás mérleg és 1000 darab téglá. Egyetem-u. 8. Mesztekéni. 6022

ELADÓ két női gumi esőkabát, babos. Balázs, Unió-utca 12. 6036

KERÉKPÁRT keresek megvételre. „Express” iroda, Dózsa György-u. 6. 6023

KERÉKPÁRT VESZÜNK jó állapotban lévő, gumival felszerelve. Arájanlatot „Kerékpár” jellegre a kiadóba kérünk. 6024

LEGUJABB

Letartóztatták Hatieganu Juliu és Jinga Victor volt minisztereket, a bírbedt fasiszta uszítókat

BUKAREST, április 10. (Munkatársunk telefonjelentése.) Az állambiztonsági rendőrség vezérigazgatósága kemény kézzel folytatja a fasiszta bűnösök összeszedését. Az ország egész területén erélyes tisztogatási munka folyik s a légionárius mozgalom és Antonescu hívei sorra lakat alá kerülnek. A legújabb beérkezett jelentések szerint Brassóban, Nagyszébenben, Giurgiuban, Konstancában, Iasiában, Bákóban és Gyulafehérvárt szedtek össze hirbedt fasisztákat. A most letartóztatottak között a legismertebb személyiség Jinga Viktor és Hatieganu Gyula volt miniszterek. Mindkettő Antonescu lelkes híve volt s az augusztus 23-iki államfordulat után is fasiszta uszítást folytattak. Letartóztatták Trambitaşu Nicolae, a Schmoll-gyár légionárius vezérigazgatóját is.

FOOTBALL labdát megvételre keressünk. Címét a kiadóba „Football” jellegre. **ELADÓ** egy fekete mély gyermekkosci, jókarban. Szent István-ut 20. 6026

MODERN festett teleháló sodronnyal, esetleg matracal olcsón eladó. Fűtőház mögött. Szentiványi-utca 22. 6043

ELADÓ egészen új Kappel táskairógép. Agoston-utca 7. 6044

SZÉPKIVITELŰ antik ékszer keresek ajándéktárgynak. Jelentkezni 8-10-ig. Király-utca 33. I. 12. 6047

NŐI kerékpár eladó. Mócok-utja 120. Kovács. 6017

ELADÓ jó állapotban lévő ebédő, háló és konyhabutorok. Kelemen, Kossuth L.-u. 9. 6020

JÓKARBAN levő 2 lovas szekér olcsón eladó. Értekezni Holdvilág-utca 52. 6045

VESZÉK szépirodalmi könyveket, sorozatokat. „Európa” hírlapiroda, Egyetem-utca 4, 3-6-ig. 5827

SOPRONBA utazót keresek. Farkas Miklósné, Szabadság-tér 26, volt Biasini üzlet. 6021

MINDENES asszonyt keres Gyógytár, Deák Ferenc-utca 9. 3-5-ig. 6061

Ingatlan-lakás

BOMBARONGÁLT ház, ahol 2 szoba, konyha és fürdőszoba lakrészt volna megjavították, költségeket lelaknám. Chreket „Bomborongált” jellegre kiadóba. 5939

KERESK a Donáth-ut környékéről egy ügyes fiatal leányt vagy asszonyt heti fél napi takarításhoz. Donáth-ut 28. ajtó 1. 6046

FŐZNI tudó mindenest keresek vidékre. Jelentkezni 8-10-ig, Király-utca 33. I. 12. 6047

VASUTI tisztviselő kétszobás konyhás lakást keres. „Jólfizető” jellegre. 6009

A Kommunista Párt kiadásában magyar nyelven megjelent:

LENIN: ÁLLAM ÉS FORRADALOM

Bolti ára 10 P. Kapható könyvkereskedésekben. Szervezetek részére árkedvezmény a KRP székházában (Sajtó- és propagandaosztály) Bartha Miklós-utca 13, II. emelet 26.

REPEDT tojás és magtalan konyhai tojás 1 pengőért, takarmánytojás 30 fillérért kapható a Baromfikeltező Központban, Fenési-ut 56 alatt. 5904

ZOMANCOZOTT főzőedényt és krémszínű asztalterítőt vennék. Dózsa György-u. 16. I. emelet, balra 1 ajtó. 6029

FIGYELEM! Tört aranyat, ezüstöt napi áron vesz Hilf Kálmán órás és ékszerész, Mátyás király-utca 2. 9025

ELADÓ egy mély gyermekkosci. Érdeklődni lehet Csákány-utca 66. sz., az udvarban 2. ajtó. 6056

FIGYELEM! Veszek és eladok mindenféle használt ruhákat, gyermekruhát és fehérműt, zománczott és vasedényeket, fűtőházkákat. Fülöp Márton, „Duplex”, Hunyadi-tér 11, kapu alatt. 6019

FIGYELEM! Aranyat, ezüstöt és briliánsköveket legmagasabb árban veszek. Dozsner Ernő, Deák Ferenc-u. 48. 6021

LEICA-film előhívó dobozt vennék. Papp látszerész, Deák F.-u. 13. 6063

KERESK megvételre 12 személyes komplett ezüst evőeszköz-készletet. Cím a kiadóban. 6053

PERZSABUNDÁT keresek megvételre. Cím a kiadóban. 6063

PERZSASZÖNYEGET 2½x3½ vagy 3x4 m. keresek megvételre. Cím a kiadóban. 6063

2 KÖBMETER oltott mész eladó. Vasgyár-utca 16. 6054

KERESK tolokocsi beteg részére. Címeket „Katty” jellegre a kiadóba kérem leadni. 5693

Alkalmazást kaphat

AZONNALI belépésre kiszolgált keresek büffébe, lehet nő is. Egyetem-u. 3. Bodega. 9022

ASSZONYT vagy leányt, ki háztartást vezetni tud, felvesz Rottenberg, Timár-u. 10. 5965

ÜZLETHEZ tőkéstársat keresek 300.000 pengővel. Cím a kiadóban. 5944

SZALAGFÜRESZ munkást és faesztergályossegédet azonnali belépésre keresek. Stránszky I. Malom-utca 10. sz. 5933

ÜGYESKEZŰ, fiatal munkáslányok könnyű munkára felvételnek. Apór-u. 27. 5925

EGY önálló vízvezeték-szerelőt keresek azonnali belépésre. Bajka, Szabadság-tér 4-5. 5999

CÍPESZEGÉDET vegyes munkára azonnal felveszek. Jókai-u. 27. 6000

CUKORKA árusításhoz egy ügyes leány felvétetik. Capitol-mozgó. 6013

SZOLGAI teendőkre egy fiút felveszek. Bartha Miklós-utca 3. 6010

ÜGYES konyhaleányt és egy bejárónőt egész napra felveszek. Bartha Miklós-utca 3. 6010

ASZTALOS tanuló fizetéssel felvétetik. Kossuth L.-u. 22. 6006

ÜGYESKEZŰ leányt ékszerész műhelybe felveszünk. Ullmann, Szappan-u. 1. 6017

JÓL FŐZŐ gyermektelen asszonyt keresek. Léb Mária, Árpád-ut 24. 9027

ELCSERELNEM négy szoba, istálló, félhold kertés házam belvárosi 2 szoba konyhással, „Csere” jellegre. 6009

ELCSERELNEM belvárosban lévő 1 szoba, konyhás lakásomat 2 szoba, konyha, fürdőszoba, esetleg 1 szoba, konyha, fürdőszoba ugyancsak belvárosban lévő lakással, lelépést adok. Levelet: „Csere” jellegre a kiadóba kérek. 5939

ELADÓ Donáth-uton 2 holdas kert 1 szoba, konyhával 150 ezer pengőért. 4 szobás telek gyümölcsösrel Gyógyfalu-uton 80 ezer pengőért, több 1 szoba, konyhás családi ház 50 ezertől 80.000 pengőig. Istók iroda, Deák Ferenc-utca 11. 5990

CFR tisztviselő garconlakást keres, fürdőszoba használatlalt, lehetőleg a központban. Jelleg: „CFR tisztviselő”. 6006

KIADÓ Kerekdomb körül 2 szoba, konyha és kamrából álló lakás, az udvaron 6 marhára istálló. Értekezhetni: Tordai-ut 44. sz. alatt Pikétinél. 6035

TAKARITÁS ellenében lakást adok. Ullmann, Szappan-u. 1. 6017

SZOBA konyhát keresek, ha butor van megörzőm vagy megveszem. Fura előre fizetek. Cím a kiadóban. 6030

URI családnál üres vagy butorozott szobát keresek. „Urileány” jellegre. 6049

JOBBAN kiadja butorozott szobáját, ha az „Express” irodába bejelenti. Dózsa György-utca 6. 6023

ELADÓ nagy belvárosi ház beköltözhető összkomfortos lakással, üzlethelyiséggel. „Express” iroda, Dózsa György-utca 6. 6033

KIADÓ egy szép nagy szoba, konyha és éléskamra. Érdeklődni: Donáth-ut 186. sz., 3-6-ig. 6051

TISZTA üzemnek világos, egészséges helyiségeket adnék belvárosi házamban, esetleg pénzzel és közreműködéssel is hozzájárulok. Ajánlatot „Haszonrészese” jellegre kiadóba. 6052

Külföldi

KOVACS Lőrinczné kéri azt az illetőt, aki Kovács Józsefről Kaszáról (?) üzenetet hozott Tordai-ut 16 sz. alá, hogy jelentkezzen az OTI-nál. Fáradsága díjazva lesz. 5900

MINDENFELE fényképezési anyagot, szerszámot, fényképezőgépet a legmagasabb áron vásárolok. Polyfoto, Szabadság-tér 13 szám. 5769

ARUSZALLITÁST, költöztetéseket és mindenennel szállítást garáncáltan vállalok. Berde Mózes-u. 3. II. em. 5671

DEBRECENBE alkalmi telerautót keresek. Dávid Ferenc-utca 13. 6016

JÓFENŐ élelmiszer üzlethez társat keresek. Cím a kiadóban. 6032

ELVESZETT április 8-án délelőtt a Mátyás király-utcai Váradi Mihály bodegában egy pénztárca 300 pengővel és Turós Márton névre szóló iratokkal. Kérem a szives megtalálót, jutalom ellenében juttassa vissza Szentlélek-utca 3. sz. alá. 6038

BOROS ISTVAN névre fontos iratok elveszttek. Becsületos megtaláló adja le Olt-utca 38. 6034

LICTER Mihály és felesége Loia, Kolozsvár, Kómálalja-utca 3. szám alatti lakos Zsidó Népközösség által kibocsátott igazolványa elveszett és érvénytelenítve lett. 6040

BUDAPESTROL megérkeztem, kérem a leveleket átvenni. Poki István, Sóiom-cég Deák Ferenc-utca 35. 6048

KARDOS Sándor (Párisi fogászati akadémia volt fogász.) műtermét Deák Ferenc-utca 15. szám alatt megnyitotta. 9026

KI VALLALNA sürgösen beteg haza-szállítását Kolozsvárra gépkocsival Oradna környékéről? Értekezni: Deák Ferenc-utca 13., emelet. 6025

FUTAR megy Budapestre 15-én, bármilyen megbízást elvállal. Deák Ferenc-u. 36. III. 13. 6039

BUDAPESTRE utazom. Megbízásokat, leveleket, inkasszót válasszal Budapestre, Pestkörnyékre, Szolnokra, Békéscsábára vállalom. Cím a kiadóban. 6041

HA bármit venni, eladni, cserélni vagy átadni akar, ha társat keres, forduljon az „Express” irodához, Dózsa György-u. 6. 6023

FELKEREM azt az urat, aki hétfőn reggel érkezett Kolozsvárra és állítólag december elején férjemet, Farkas Miklóst, a Balaton környékén látta, közölje címét a volt Biasini üzletben. 6031

FRANCIA vizsgára közép- és felsőiskolásokat előkészítek. Haladókat, kezdőket vállalom. Cím a kiadóban. 6053

NYILTTER

E rovatban közöltekt nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Még nevemet viselő feleségemért, Kozma Béláné született Székely Emma tetteitől semmilyen anyagi és erkölcsi felelősséget nem vállalom.

Kozma Béla
Farkas-utca 8.

5883

A „Világosság” április 7-i 79-ik számában megjelent nyilttéri cikkre válaszolom:

A réam nézve rossz szándéku, kompromittált közleményre vonatkozólag kijelentem, hogy valóban nem vagyok menyasszonya Mészáros Józsefnek és ha ő ilyen értelmű jókívánságokat kapott, azokat önmagának tulajdonítsa, mert csak ő terjeszthetett ilyen híreket. A közvéleményre bízom az ilyen „jellem” minősíthetetlen eljárásának az elbírálását addig is, míg ezért megfelelő helyen elégtételt szerezhetek magamnak.

Kenderessy Margit
Kolozsvár,
Csákány-utca 40.

5952

Jön!
13-án?

Filatelisták!
Postabélyeg gyűjteményeket megvételre keresek.
Érdeklődni:
Szieszta-szálloda, 19. szoba, délután 2-5 óráig.

Meter, villany és rádiószereclést vállalom helyben és vidéken
IANCU villamosági vállalat
Radák-u. 4. szám. Telefon 502

Kalapokat szakszerűen tisztít és formál
Kate Béla
Dózsa György-u. 16. sz. udvarban.
Szerkeszti: BALOGH EDGAR

Cipészek figyelmébe!
Ágó gépeink érkeztek!
Megrendelhető a Gépkereskedelmi irodánál, Széchenyi-tér 20 szám

A Besztercei Szakszervezetek Szövetkezete megfelelő személyt keres szálloda (26 szoba) éterem, kerthelyiség és mozgósínház vezetésére, bérleti minőségben. Az érdekeltek forduljanak felvilágosításért irodánkba (Főtér 26, vagy telefon 58). A hiányzó leltárt bérletnek kell kiegészíteni. Az igazgatóság

Egy szobás modern garzon lakást keresek cím a kiadóban

Mindenazon kereskedő és pincé úr-sok, akiknél Grünwald Jakab-féle mérleg, vagy súly van berbeadva, jelentkezzenek, vagy adják le címüket
Léó János, Paic-utca 31.